

# Kunnat muutoksessa – tilannekatsaus ajankohtaisiin kunta-asioihin

Pohjois-Karjalan kuntapäivä,  
Polvijärvi 11.4.2014

Varatoimitusjohtaja Timo Kietäväinen

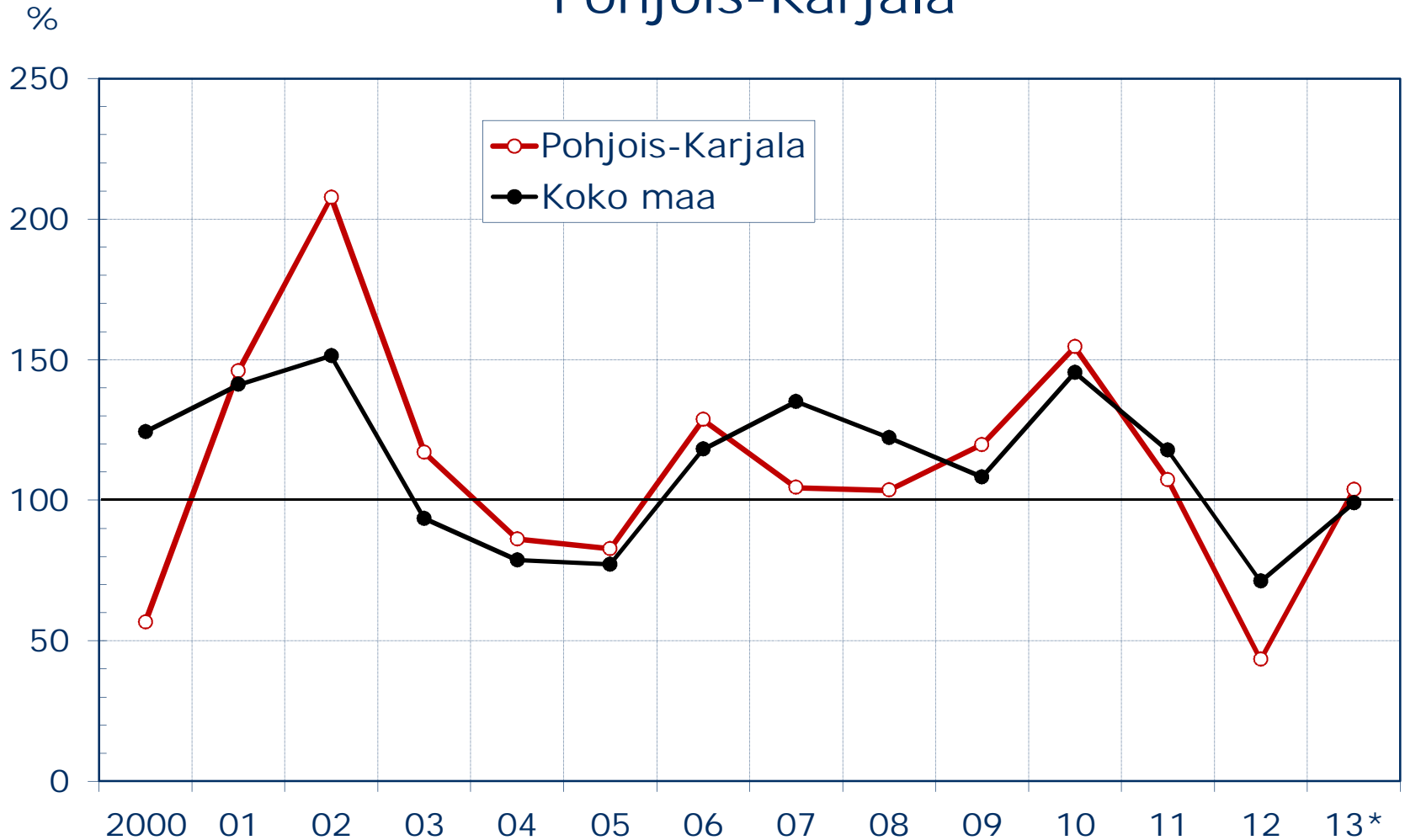


# Kuntapalveluiden rahoituksesta

- Kuntapalveluiden rahoitus kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti on ratkaisevasti riippuvaista yleisestä talous- ja työllisyyskehityksestä sekä valtion toimenpiteistä ja valtion luottoluokituksesta.
- Kuntatalouden ongelmien taustalla heikko talous- ja työllisyyskehitys sekä erittäin suuret valtionosuusleikkaukset, jotka eivät paranna sentilläkään julkisen talouden tasapainoa, vaan niillä valtio siirtää kunnille vastuuta verotuksen kiristämisestä ja muista säästötoimista valtiolta kunnille. Ongelmien pallottelu valtion ja kuntien kesken ei auta.
- Samaan aikaan, kun kuntien tuloja leikataan, lisätään yhä kuntien tehtäviä ja kuntien toimintaa ohjaavia normeja. Hallituksen päättämä tehtävien ja velvoitteiden purkuohjelma helpottanee onnistuessaan tilannetta, mutta vasta useamman vuoden viiveellä. Sote-linjauksen toteutus voi tuoda säästöjä joskus 2017-.
- Kuntien kyettävä tehostamaan toimintojaan ja uudistamaan vapaaehtoisesti rakenteitaan – tuottavuuden esteitä purettava!

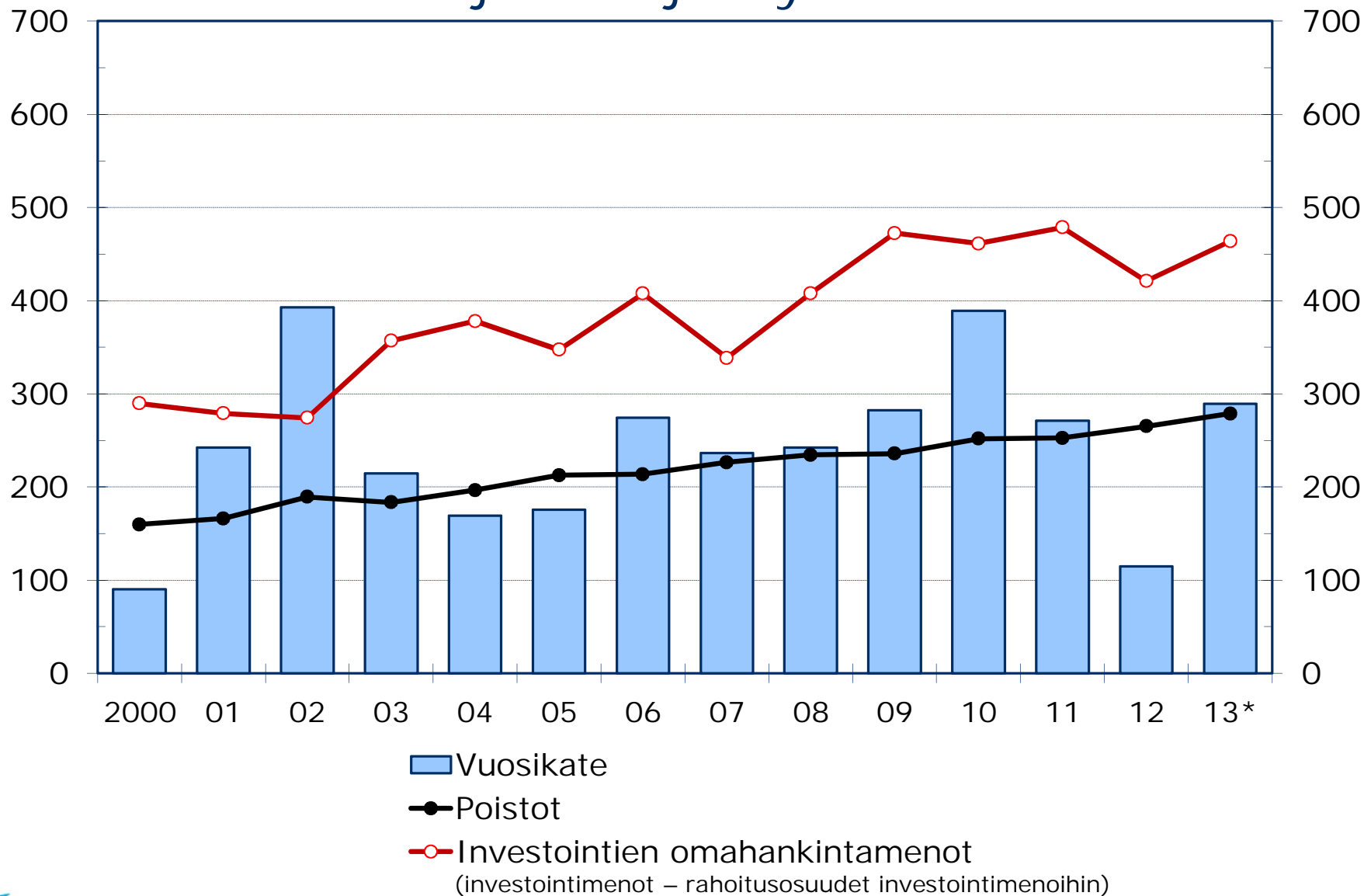
# Kuntien vuosikate % poistoista 2000–2013

## Pohjois-Karjala

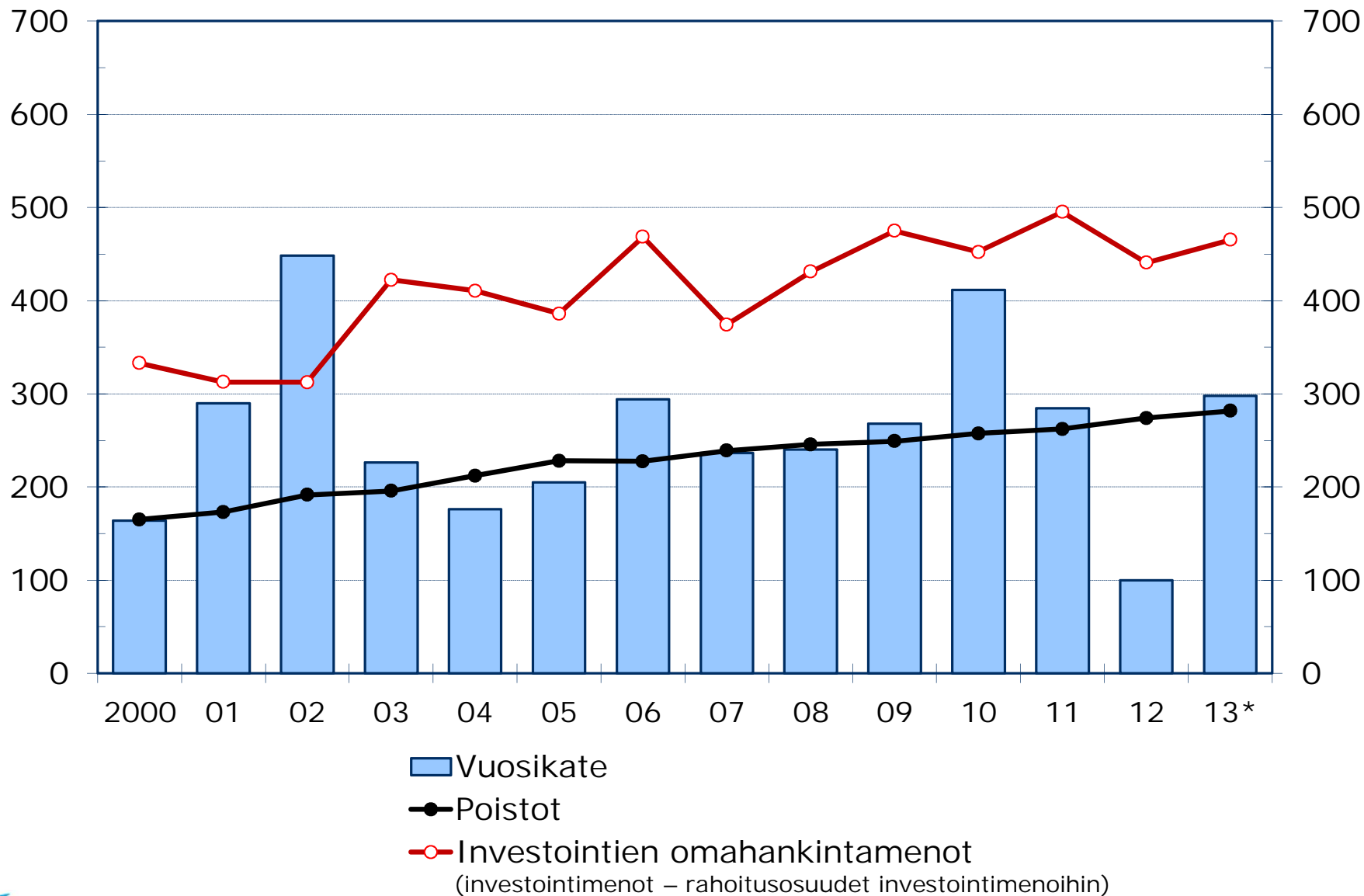


Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2013 tilinpäätösarvioiden mukaan.

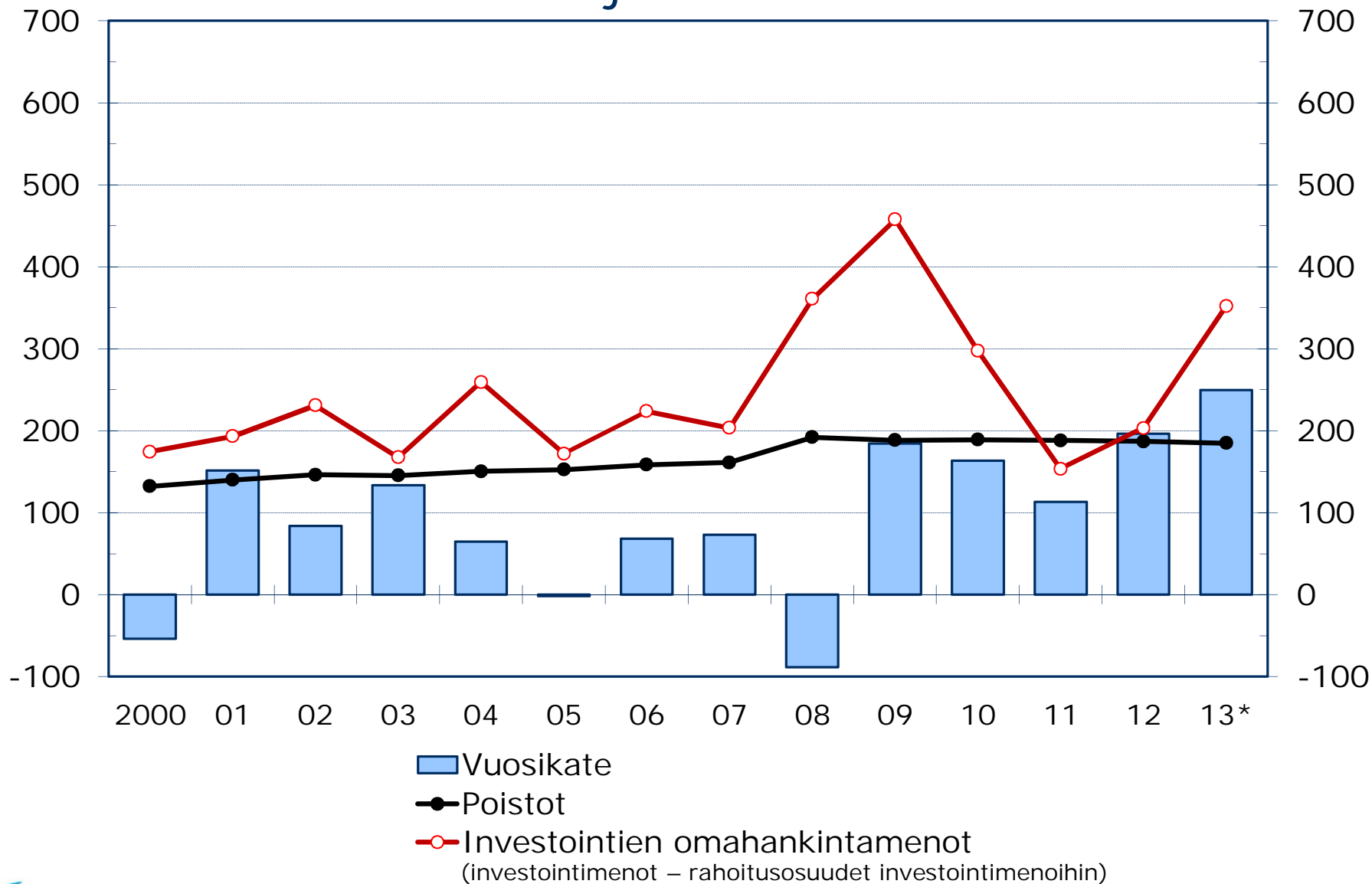
# Kuntien vuosikate, poistot sekä investoinnit, €/as. Pohjois-Karjala yhteensä



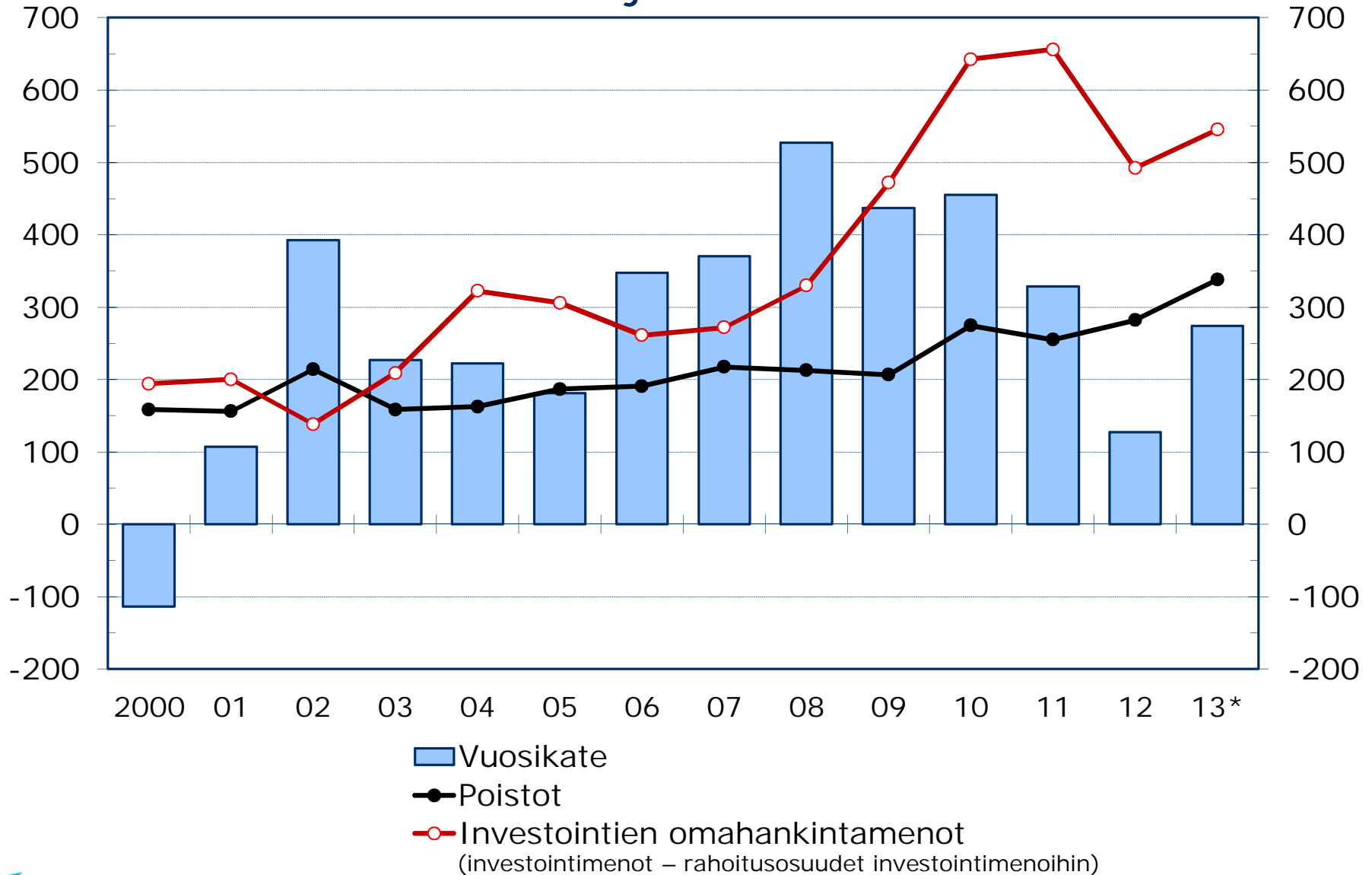
# Kuntien vuosikate, poistot sekä investoinnit, €/as. Joensuun seutukunta



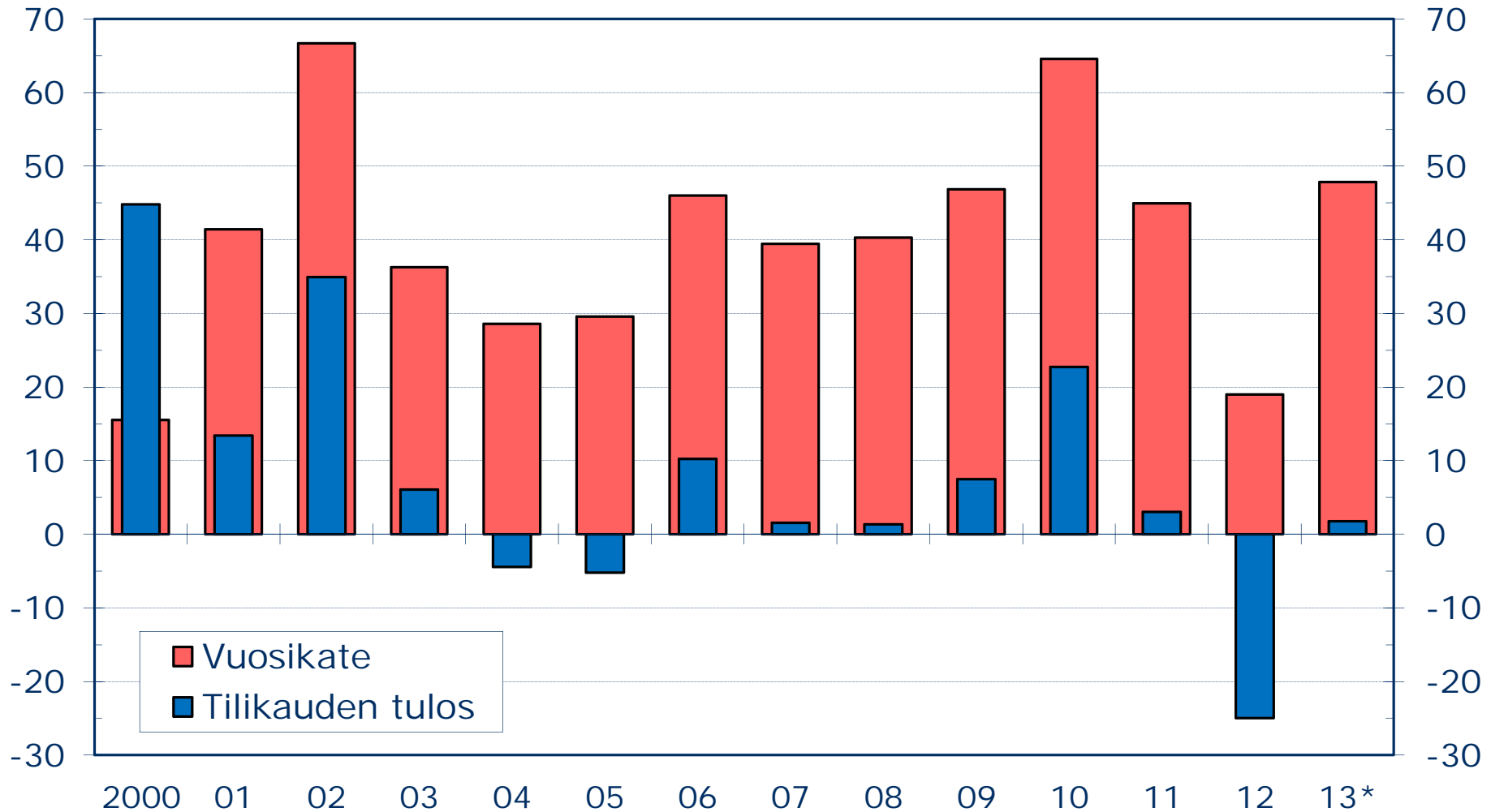
# Kuntien vuosikate, poistot sekä investoinnit, €/as. Keski-Karjalan seutukunta



# Kuntien vuosikate, poistot sekä investoinnit, €/as. Pielisen Karjalan seutukunta



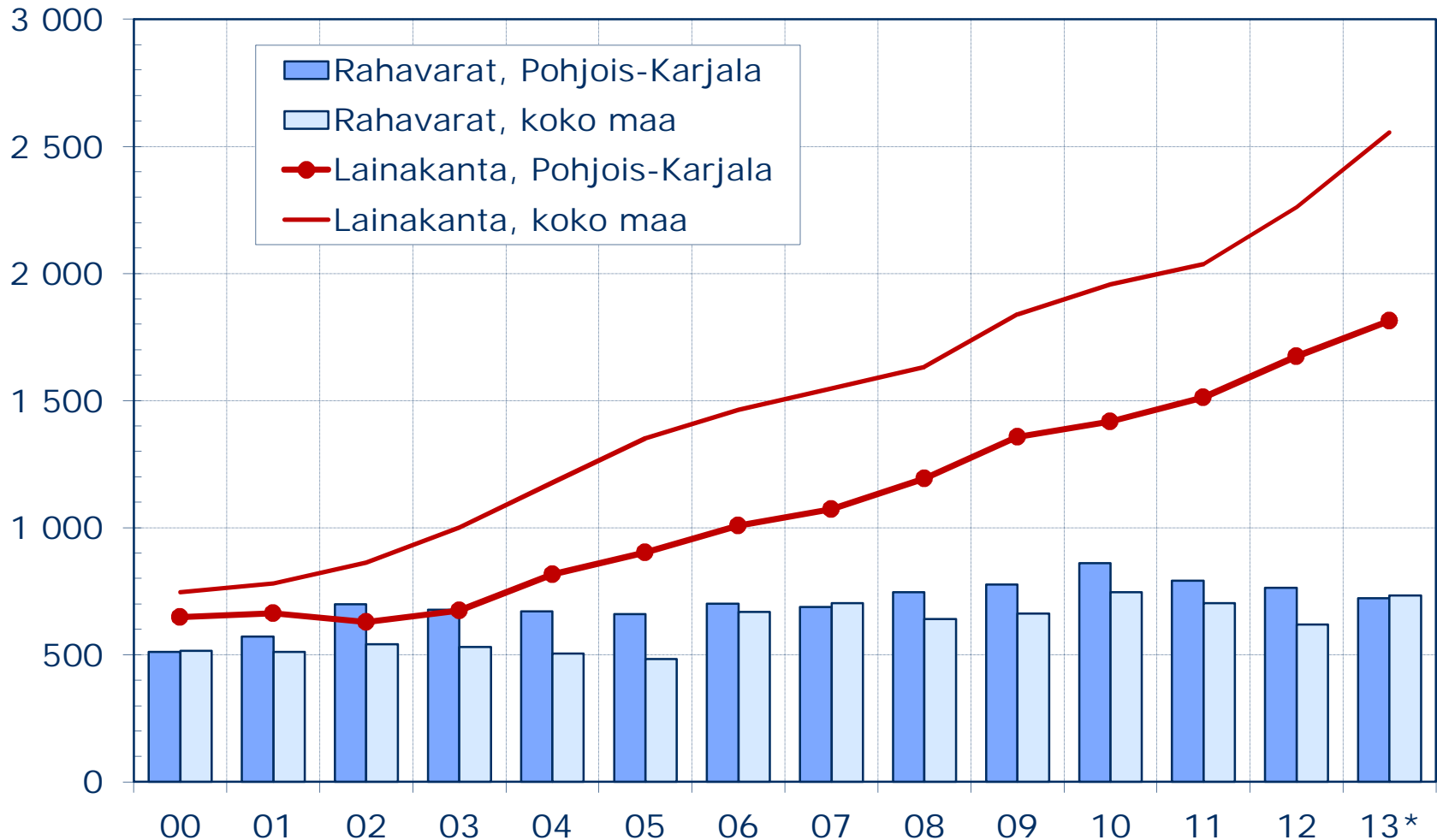
# Pohjois-Karjalan kuntien vuosikate sekä tilikauden tulos vuosina 2000–2013, milj. €



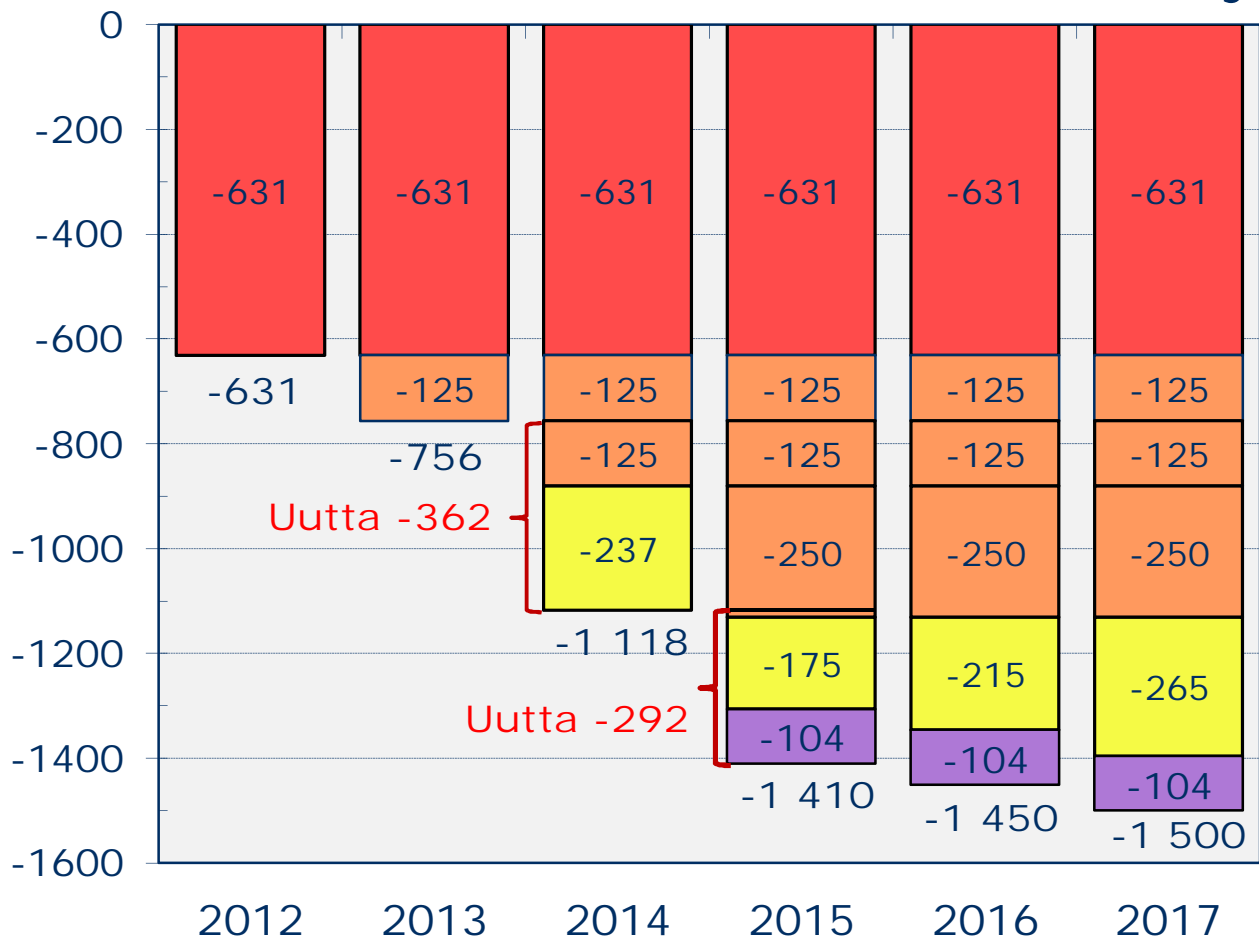
Lähde: Tilastokeskus. Vuosi 2013 tilinpäätösarvioiden mukaan.



# Kuntien lainakanta sekä rahavarat 31.12.2000–2013, €/as. Pohjois-Karjala



# Hallitusohjelman sekä vuosien 2012–2014 kehysriihien päätösten vaikutus kunnan peruspalvelujen\* valtionosuuteen, milj. €



Tehdyt päätökset alentavat valtionosuuksien vuositasoa hallituskaudella (v. 2015) 1,4 mrd. euroa eli noin 15 %

- Hallitusohjelma
- Kehysriihi 3/2012
- Kehysriihi 3/2013
- Kehysriihi 3/2014

(Kiinteistöverojen rajojen noston ja maksujen korotusten hyödyn leikkaaminen kunnilta valtionosuutta vähentämällä sekä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen poistaminen)

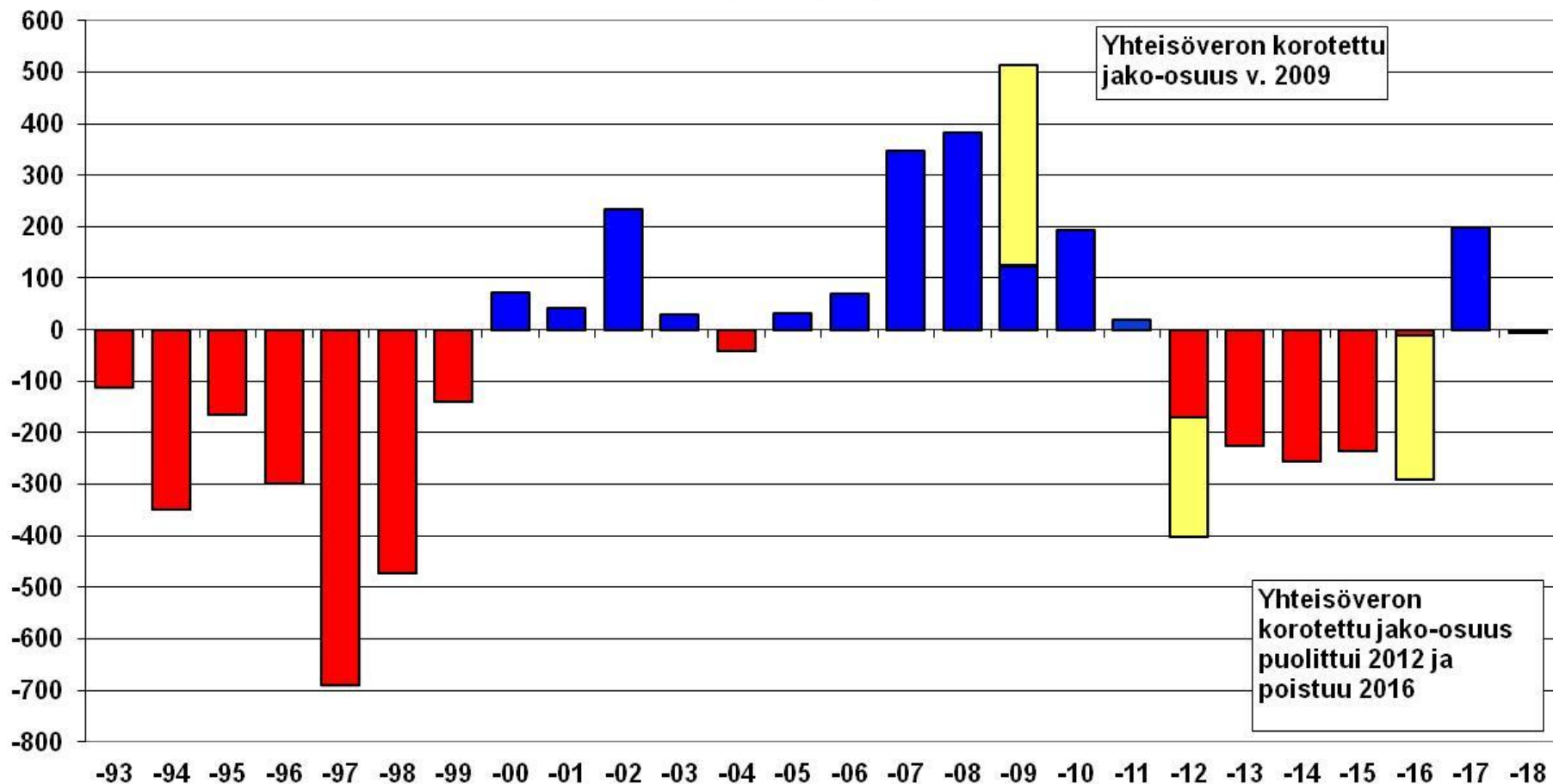
**Vuosille 2012–2017 kohdistuneiden leikkausten johdosta kunnilta jää saamatta peruspalvelujen valtionosuuksia 6,9 mrd. €**

\* – mm. sosiaali- ja terveystoimi sekä esi- ja perusopetus  
– Tämän lisäksi OKM:n leikkaukset: vuonna 2013 92 milj. €, vuonna 2014 77 milj. € ja vuonna 2015 yli 100 milj. €



# Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen verrattuna edellisen vuoden talousarvioon, vuodet 2015-2018 valtion kehyspäättöksen mukaisesti

milj. euroa



# Kuntien kertynyt yli-/alijäämä 31.12.2012, €/as.

Koko maa keskimäärin 1 224 euroa/asukas






Suurimmat alijäämät, €/as.:

Lavia -2 350, Jalasjärvi -2 059 ja Yli-Ii -2 007

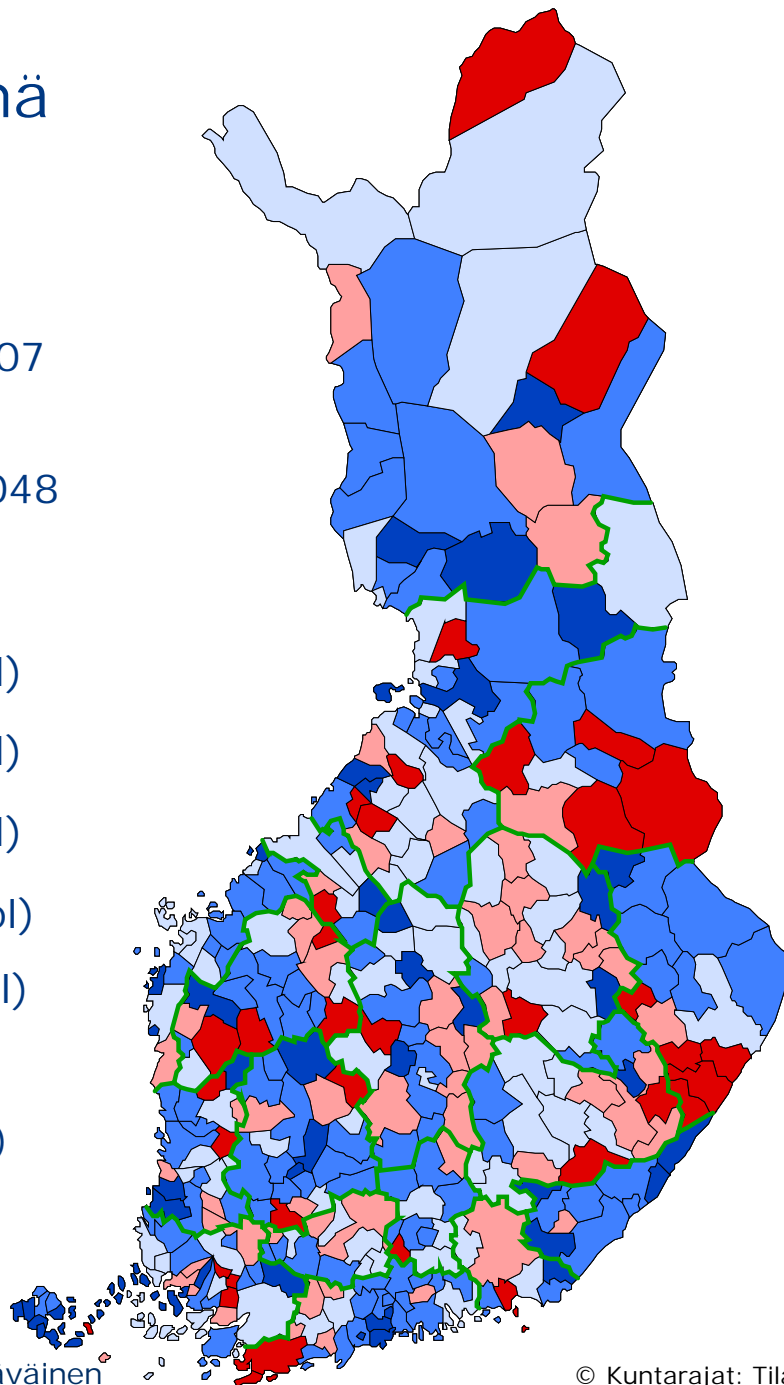
Suurimmat ylijäämät, €/as.:

Föglö 8 583, Eurajoki 7 960 ja Kaskinen 7 048

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas:

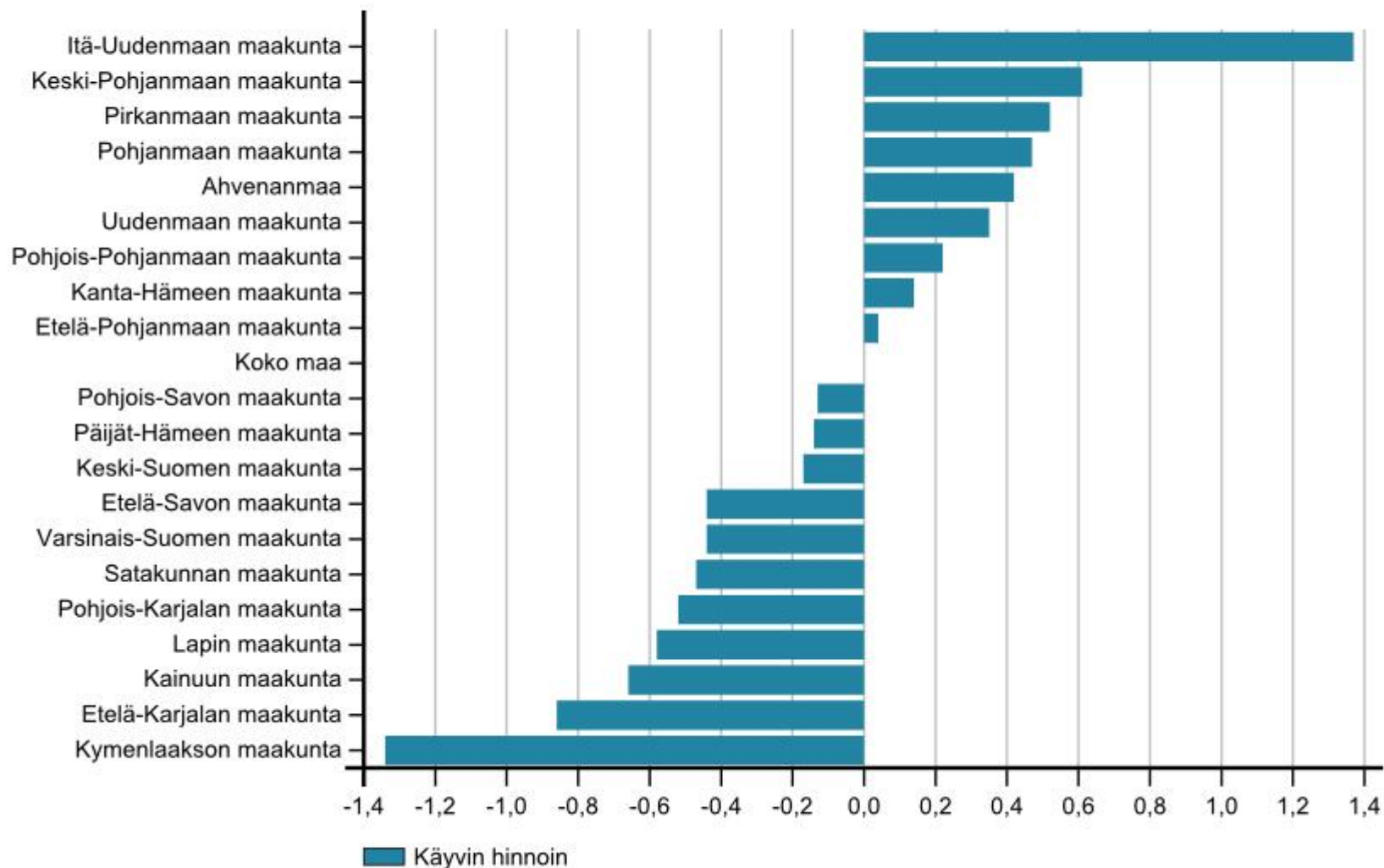
	Alijäämää yli 500 €/as.	(36 kpl)
	Alijäämää alle 500 €/as.	(55 kpl)
	Ylijäämää alle 500 €/as.	(79 kpl)
	Ylijäämää 500 – 1 500 €/as.	(115 kpl)
	Ylijäämää yli 1 500 €/as.	(51 kpl)

Alijäämäisiä kuntia yhteensä 91  
(Manner-Suomessa 89 ja Ahvenanmaalla 2)



# BTV indeksi maakunnittain ajanjaksolla 2000-2010

BTV-indeksi kuvaa alueen tuotannon, työllisyyden ja väestön vuosimuutosta suhteessa koko maan muutokseen



# Kokonaistaloudelliset ennusteet ja taustaoletukset

Lähde: Vuodet 2012–2013 Tilastokeskus, vuosien 2014–2018 ennusteet PPO 3.4.2014

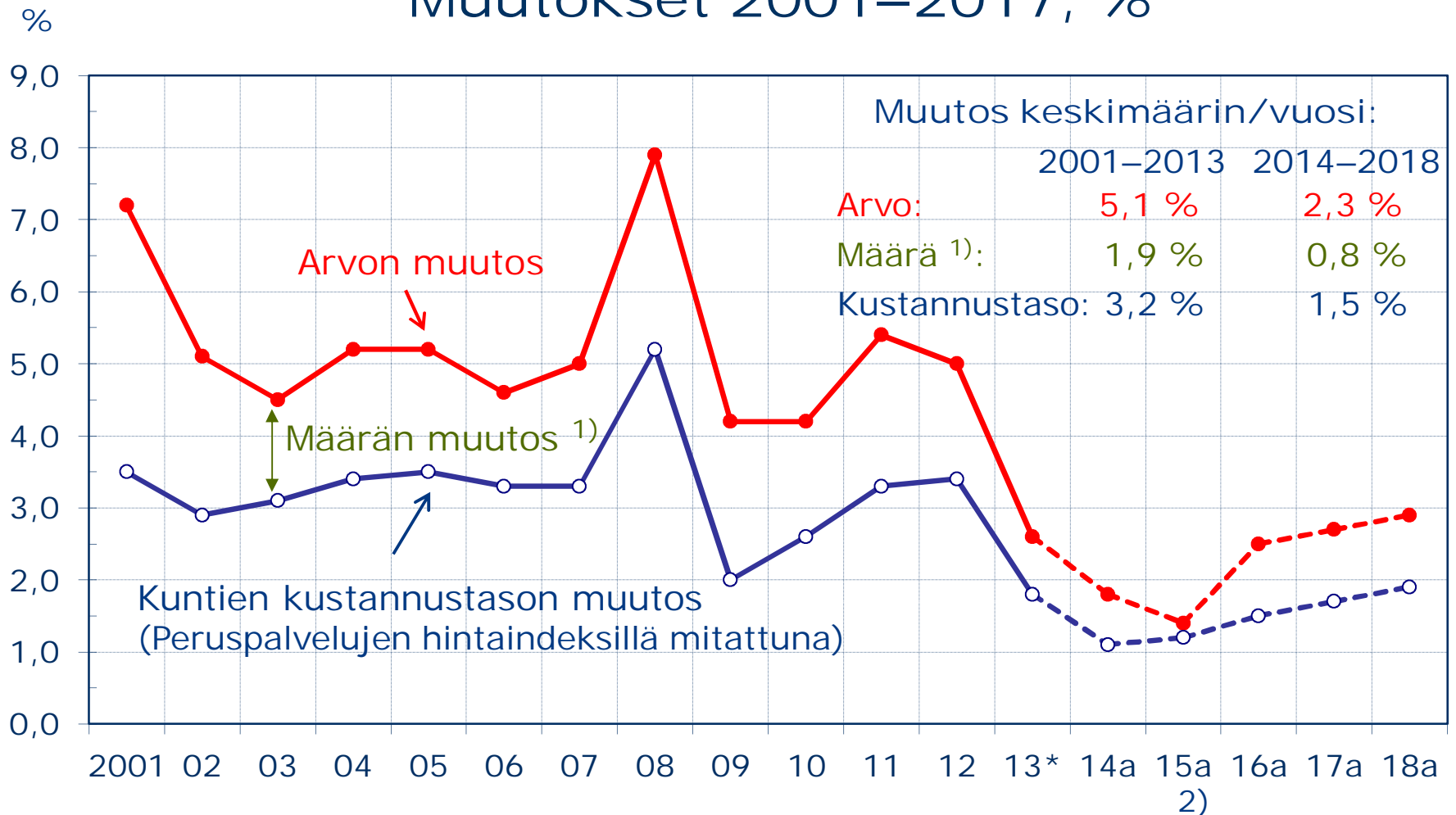
Prosenttia:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
BKT, määrän muutos	-1,0	-1,4	0,5	1,4	1,8	1,5	1,4
Palkkasumman muutos	3,2	1,0	1,3	1,8	2,5	2,2	2,4
Ansiotasoindeksin muutos	3,2	2,0	1,3	1,2	1,5	1,8	2,0
Työttömyysaste	7,7	8,2	8,4	8,3	8,1	7,8	7,5
Kuluttajahintojen muutos	2,8	1,5	1,5	1,7	1,9	1,8	1,8
Kuntien kustannustason muutos	3,4	1,8	1,1	1,2	1,5	1,7	1,9
Valtionosuusindeksin muutos	3,7	3,0	1,5	0,7	1,5	1,7	1,9
Kuntien ansiotasoindeksin muutos	3,6	1,8	1,2	1,1	1,5	1,8	1,8
<b>Ennusteet syyskuussa 2013 (PPB):</b>							
BKT, määrän muutos	-0,8	-0,5	1,2	1,9	1,7	1,6	
Palkkasumman muutos	3,2	1,4	2,4	3,0	2,9	2,8	
Ansiotasoindeksin muutos	3,2	2,1	2,1	2,1	2,5	2,5	
Työttömyysaste	7,7	8,3	8,2	7,9	7,7	7,5	
Kuluttajahintaindeksin muutos	2,8	1,6	2,1	2,0	2,0	2,0	
Kuntien kustannustason muutos	3,4	1,9	2,1	1,9	2,3	2,3	

# Kuntien ja kuntayhtymien bruttomenot, mrd. €

	2012	2013*	2014**	2015** 1)	2016**	2017**	2018**
Toimintamenot yht.	37,44	38,42	39,13	39,68	40,67	41,75	42,97
– Palkat	16,29	16,45	16,55	16,49	16,72	16,99	17,31
– Muut henkilöstömenot	4,85	4,94	4,94	4,91	4,95	4,99	5,08
– Ostot	13,39	13,93	14,48	15,00	15,68	16,40	17,18
– Muut toimintamenot	2,91	3,10	3,16	3,28	3,32	3,37	3,40
Korkomenot	0,33	0,30	0,36	0,47	0,65	0,85	0,98
Investoinnit	4,59	4,77	4,77	4,77	4,75	4,73	4,71
<b>Yhteensä</b>	<b>42,36</b>	<b>43,49</b>	<b>44,26</b>	<b>44,92</b>	<b>46,07</b>	<b>47,33</b>	<b>48,66</b>
Muutosprosentti:							
Toimintamenot yht.	5,0	2,6	1,8	1,4	2,5	2,7	2,9
– Palkat	4,1	1,0	0,6	-0,4	1,4	1,6	1,9
– Ostot	5,4	4,1	3,9	3,6	4,6	4,6	4,8
<b>Menot yhteensä</b>	<b>5,1</b>	<b>2,7</b>	<b>1,8</b>	<b>1,5</b>	<b>2,6</b>	<b>2,7</b>	<b>2,8</b>

1) Vuonna 2015 menoja pienentää ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen, minkä on arvioitu vähentävän kuntien ja kuntayhtymien toimintamenoja 455 milj. euroa. Ilman tätä vähennystä toimintamenojen kasvu vuonna 2015 olisi 2,6 %. Palkoissa vaikutus on noin 250 milj. euroa ja kasvu ilman vähennystä olisi +1,1 %.  
Lähde: Vuodet 2012–2013 Tilastokeskus. Vuosien 2014–2018 arviot PPO 3.4. 2014

# Kuntien ja kuntayhtymien toimintamenot: Muutokset 2001–2017, %

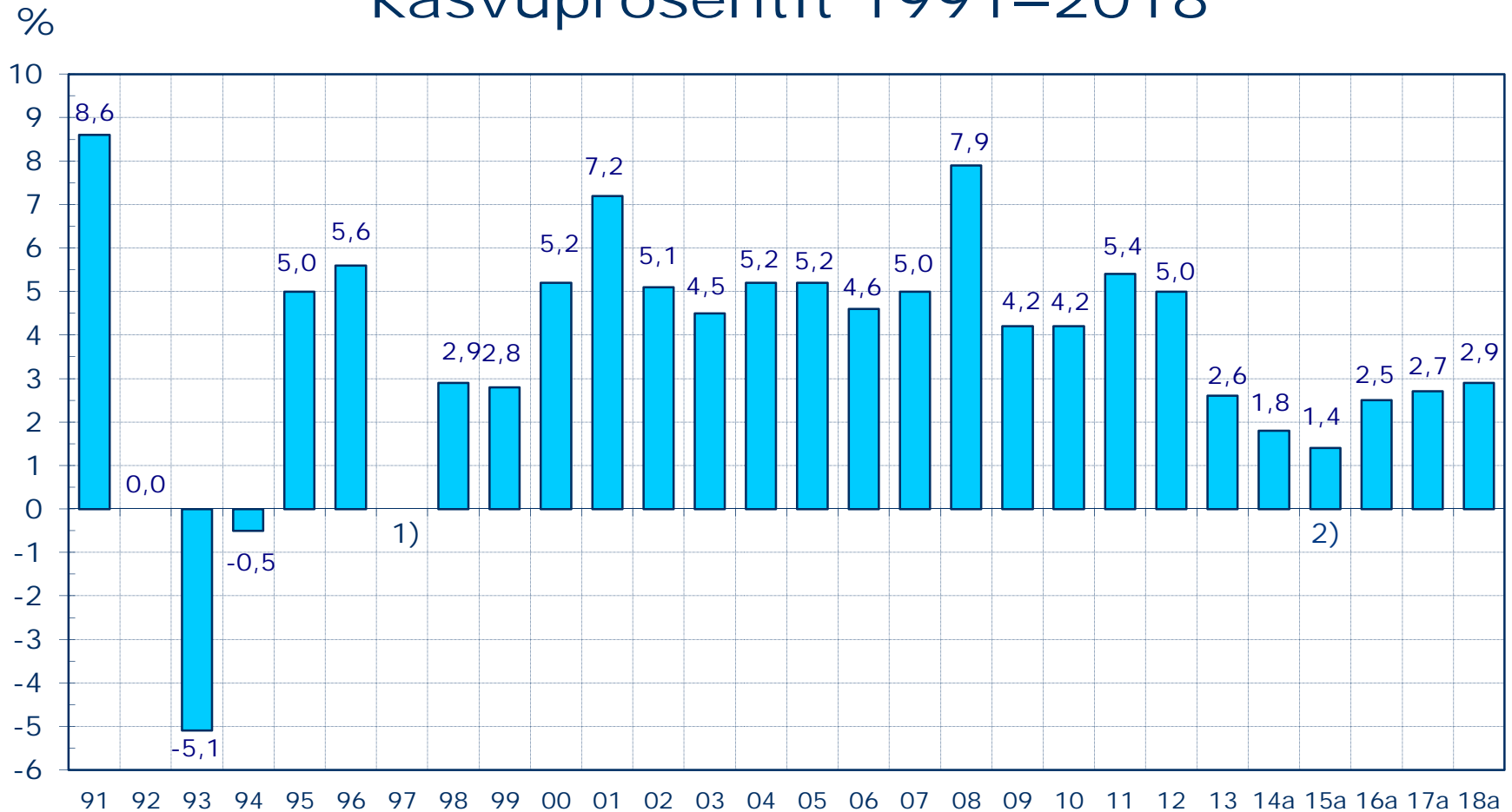


1) Määrän muutoksesta noin 1 prosenttiyksikkö aiheutuu ikärakenteen muutoksesta.

2) Vuonna 2015 menoja pienentää ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen, minkä on arvioitu vähentävän kuntien ja kuntayhtymien toimintamenoja 455 milj. euroa. Ilman tätä vähennystä toimintamenojen kasvu vuonna 2015 olisi 2,6 %.



# Kuntien ja kuntayhtymien toimintamenojen kasvuprosentit 1991–2018



- 1) Mm. opetustoimen ylläpitäjämallin vuosi 1997 ei ole vertailukelpoinen aikaisempien vuosien kanssa  
 2) Vuonna 2015 menoja pienentää ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen, minkä on arvioitu vähentävän kuntien ja kuntayhtymien toimintamenoja 455 milj. euroa. Ilman tätä vähennystä toimintamenojen kasvu vuonna 2015 olisi 2,6 %.

Lähde: Vuodet 1991–2013 Tilastokeskus.  
 Vuosien 2014–2018 arviot PPO 3.4.2014.

# Kuntien verotulot vuosina 2012–2018, mrd. €

(painelaskelma, kuntien veroprosentit pidetty 2014–2018 samoina)

Verolaji	2012	2013*	2014**	2015**	2016**	2017**	2018**
Kunnallisvero	16,84	17,97	18,24	18,66	19,28	19,97	20,75
Yhteisövero	1,21	1,31	1,34	1,39	1,26	1,33	1,39
Kiinteistövero	1,27	1,36	1,51	1,59	1,62	1,65	1,69
<b>Verotulot yhteensä</b>	<b>19,32</b>	<b>20,64</b>	<b>21,09</b>	<b>21,64</b>	<b>22,16</b>	<b>22,96</b>	<b>23,83</b>
Muutos, %:							
Kunnallisvero	4,0	6,6	1,5	2,3	3,3	3,6	3,9
Yhteisövero	-27,3	8,2	1,9	4,0	-9,6	6,1	4,4
Kiinteistövero	6,1	7,3	10,8	5,6	1,9	1,8	2,1
<b>Verotulot yhteensä</b>	<b>1,3</b>	<b>6,8</b>	<b>2,2</b>	<b>2,6</b>	<b>2,4</b>	<b>3,6</b>	<b>3,8</b>
Tuloveroprosentti, keskim.	19,24	19,38	19,74	19,74	19,74	19,74	19,74
Yhteisöveroprosentti	24,5	24,5	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Osuus yhteisöverosta, %	28,34	29,49	35,36	34,19	28,06	28,06	28,06

Lähde: Vuodet 2012–2013 Tilastokeskus. Vuosien 2014–2018 arviot PPO 3.4.2014.

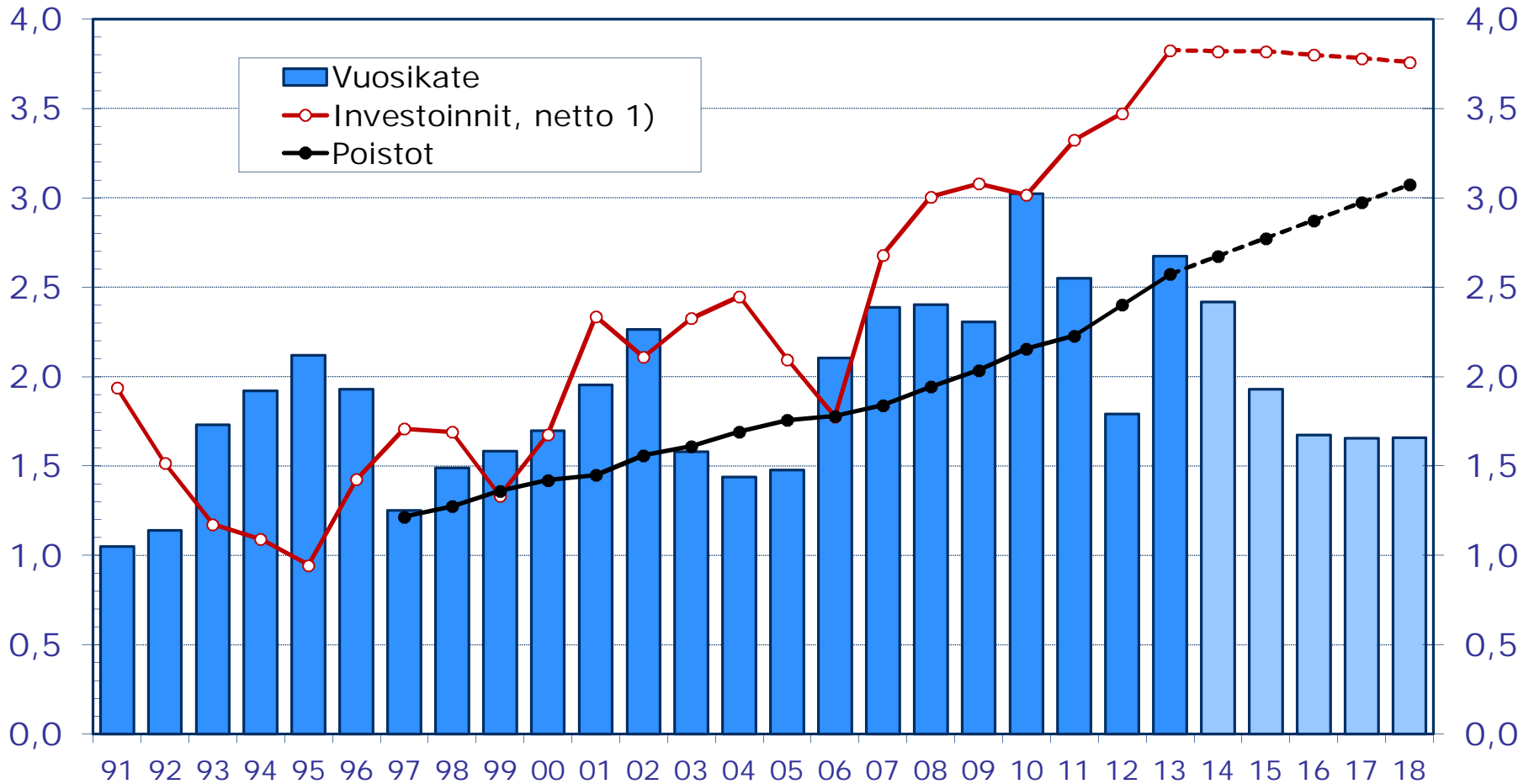
# Kuntien ja kuntayhtymien talous, mrd. €

## (painelaskelman mukaan)

	2012	2013*	2014**	2015**	2016**	2017**	2018**
Toimintakate	-25,80	-26,49	-27,01	-27,44	-28,16	-28,95	-29,83
Verotulot	19,32	20,64	21,09	21,64	22,16	22,96	23,83
Käyttötalouden valt.os.	8,07	8,30	8,18	7,66	7,79	7,95	8,10
Muut rahoituserät, netto	0,20	0,22	0,16	0,06	-0,12	-0,31	-0,44
Vuosikate	1,79	2,67	2,42	1,93	1,67	1,66	1,66
Poistot	-2,40	-2,57	-2,67	-2,77	-2,87	-2,97	-3,07
Satunnaiset erät, netto	0,25	0,29	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Tilikauden tulos	-0,36	0,39	-0,01	-0,60	-0,95	-1,07	-1,17
-----							
Tulorah. korjauserät	-0,54	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45
Tulorahoitus	1,49	2,51	2,22	1,73	1,47	1,46	1,46
Investoinnit, netto	-3,47	-3,83	-3,82	-3,82	-3,80	-3,78	-3,76
Rahoitusjäämä <sup>1)</sup>	-1,98	-1,31	-1,60	-2,09	-2,33	-2,32	-2,30
<b>Lainakanta</b>	<b>13,81</b>	<b>15,58</b>	<b>17,28</b>	<b>19,43</b>	<b>21,83</b>	<b>24,23</b>	<b>26,58</b>
<b>Rahavarat</b>	<b>4,20</b>	<b>4,86</b>	<b>4,85</b>	<b>4,81</b>	<b>4,79</b>	<b>4,76</b>	<b>4,71</b>

1) Rahoitusjäämä = Toiminnan ja investointien rahavirta = Tulorahoitus + investoinnit, netto  
 Tulorahoitus = Vuosikate + satunnaiset erät, netto + tulorahoituksen korjauserät

# Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate, poistot sekä investoinnit<sup>1)</sup> 1991–2018, mrd. € (käyvin hinnoin) (arviot painelaskelman mukaan)

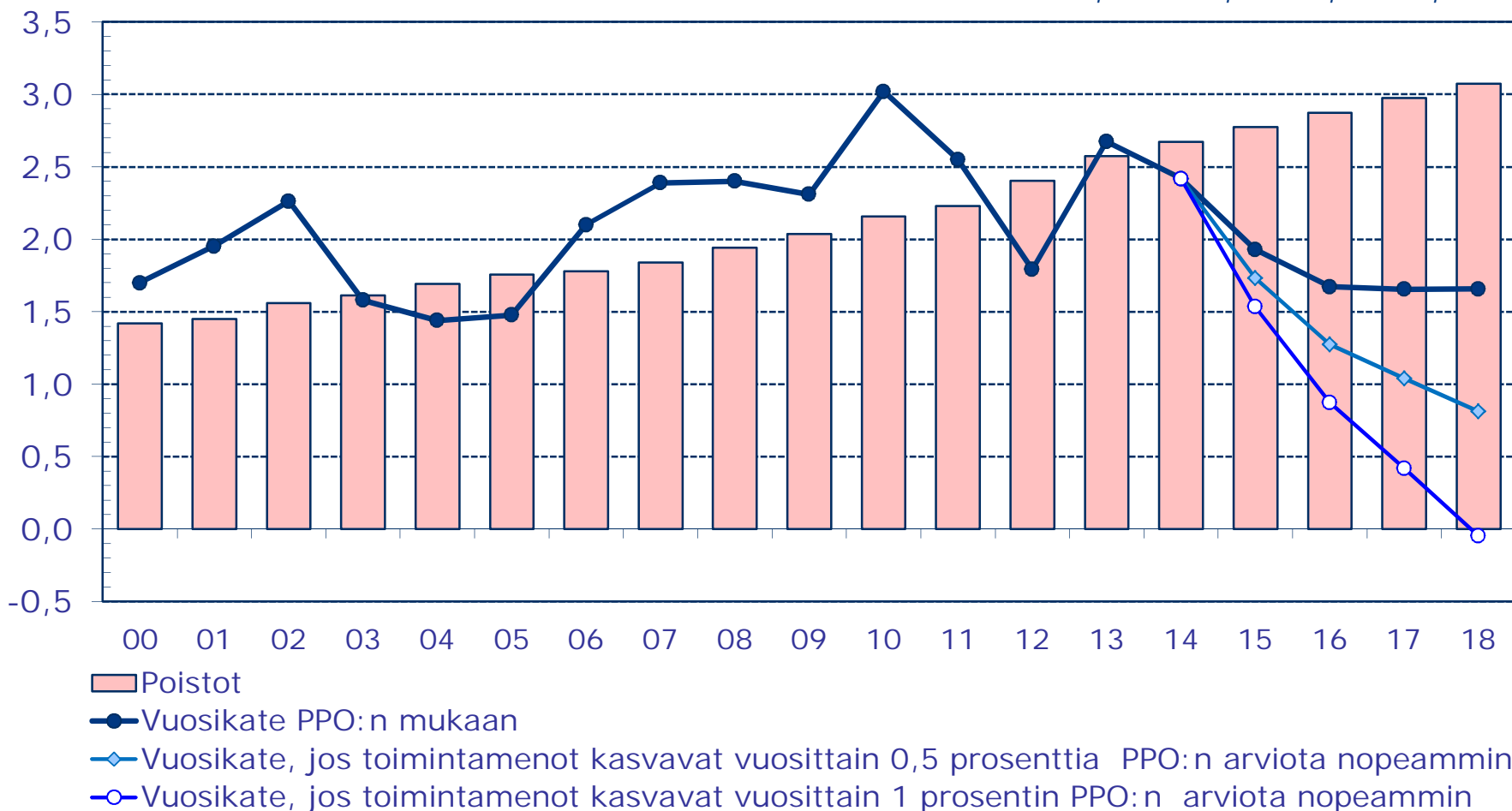


Lähde: Vuodet 1991–2013 Tilastokeskus.  
Vuosien 2014–2018 arviot PPO 3.4.2014.

<sup>1)</sup> Investoinnit, netto = Käyttöomaisuusinvestoinnit – rahoitusosuudet – käyttöomaisuuden myyntitulot.

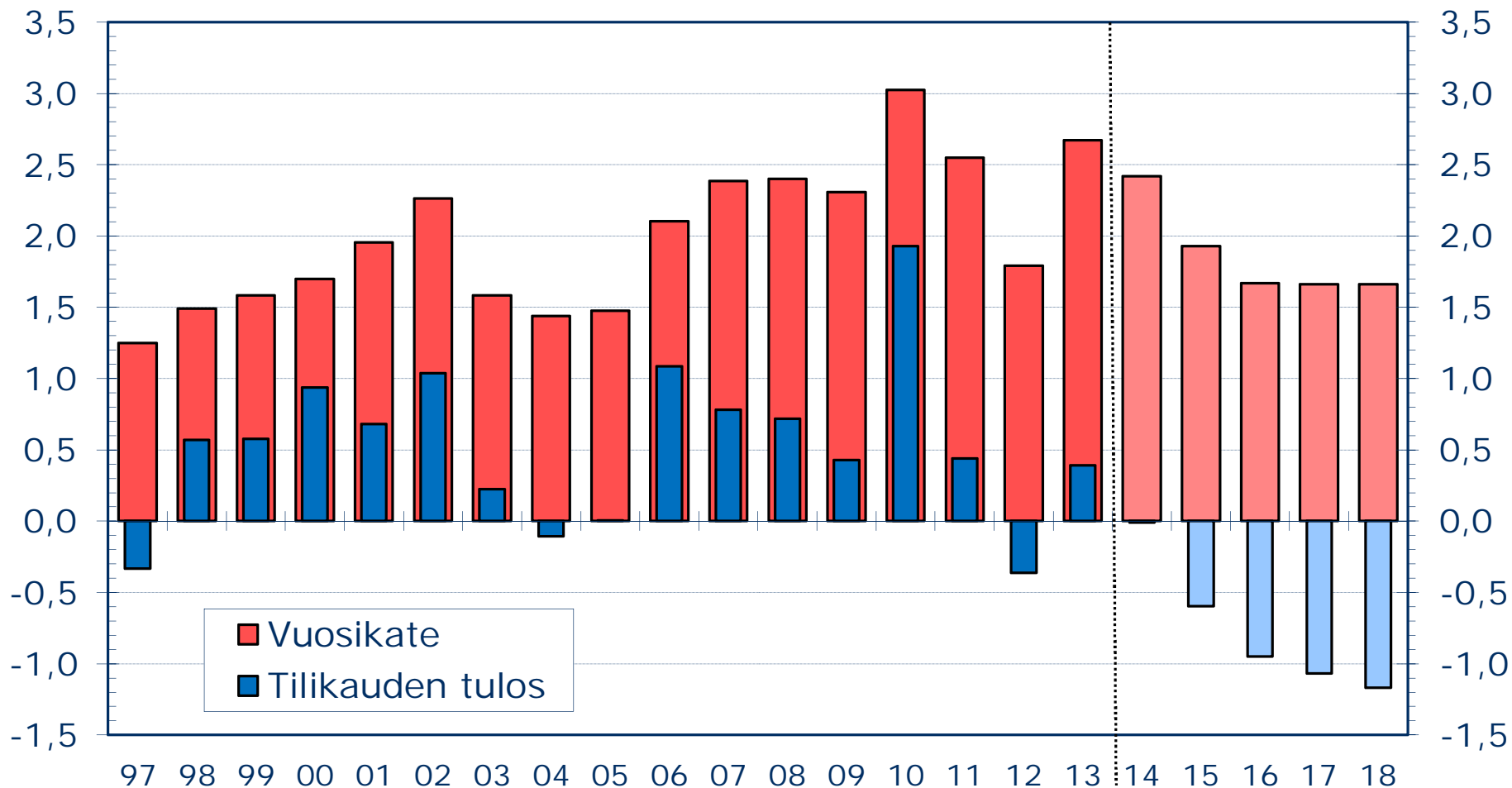
# Toimintamenojen kasvuprosentin vaikutus vuosikatteeseen: Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate ja poistot, mrd.€

	2015 <sup>1)</sup>	2016	2017	2018
Toimintamenojen nimellinen kasvu kehitysarvion mukaan, %:	1,4	2,5	2,7	2,9
Arvioitu kuntatalouden kustannustason muutos, %:	1,2	1,5	1,7	1,9



1) Vuonna 2015 menoja pienentää ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen, minkä on arvioitu vähentävän kuntien ja kuntayhtymien toimintamenoja 455 milj. euroa. Ilman tätä vähennystä toimintamenojen kasvu

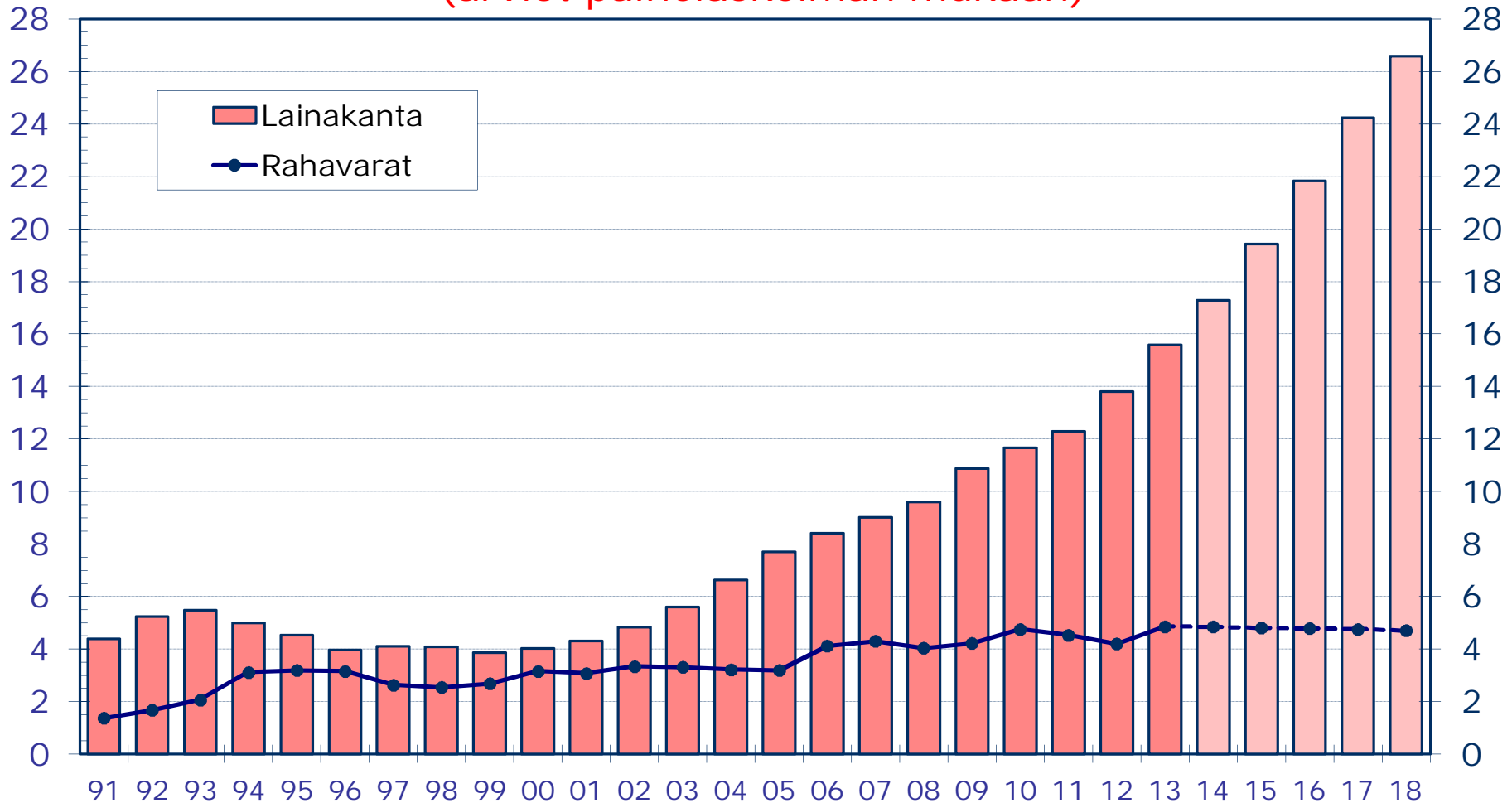
# Kuntasektorin vuosikate sekä tilikauden tulos vuosina 1997–2018, mrd. € (arviot painelaskelman mukaan)



Lähde: Vuodet 1991–2013 Tilastokeskus.  
Vuosien 2014–2018 arviot PPO 3.4.2014.

Vuonna 2010 tilikauden tulos sisältää HSY:n perustamisesta johtuvaa pääkaupunkiseudun kuntien saamaa kirjanpidollista myyntivoittoa noin 950 milj. euroa.

# Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat 1991–2018, mrd. € (käyvin hinnoin) (arviot painelaskelman mukaan)



Lähde: Vuodet 1991–2013 Tilastokeskus.  
Vuosien 2014–2018 arviot PPO 3.4.2014.

# Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelma vuosina 2012–2015, mrd. €

	2012	2013*	2014**	2015**
Toimintatulot	11,64	11,93	12,12	12,24
Toimintamenot	-37,44	-38,42	-39,13	-39,68
Toimintakate	-25,80	-26,49	-27,01	-27,44
Verotulot	19,32	20,64	21,09	21,64
Valtionosuudet	8,07	8,30	8,18	7,66
Rahoituserät, netto	0,20	0,22	0,16	0,06
Vuosikate	1,79	2,67	2,42	1,93
Poistot	-2,40	-2,57	-2,67	-2,77
Satunnaiset erät, netto	0,25	0,29	0,25	0,25
Tilikauden tulos	-0,36	0,39	-0,01	-0,60
muutos-%:				
Toimintatulot	2,1	2,5	1,6	1,0
Toimintamenot	5,0	2,6	1,8	1,4
Verotulot	1,3	6,8	2,2	2,6
Valtionosuudet	5,4	2,9	-1,6	-6,2

Vuoden 2015 arviossa on otettu huomioon ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen, minkä on arvioitu vähentävän kuntien ja kuntayhtymien menoja ja tuloja noin 455 milj. euroa.



# Kuntaliiton kuntataloudensopeutusohjelma\*

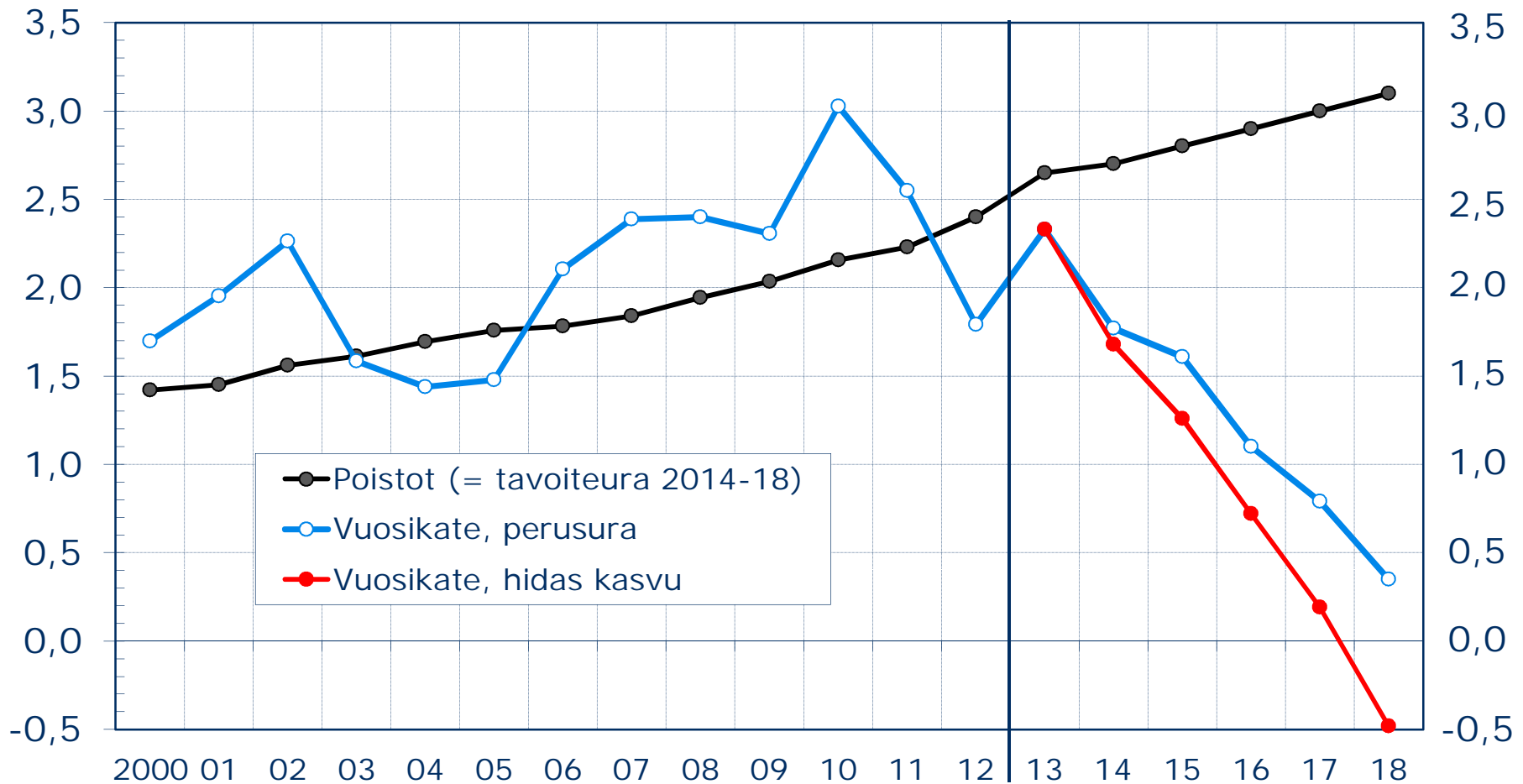
## Kansantalouden kehitys eri vaihtoehdoissa

(Muuttujien keskimääräinen vuotuinen kasvu, %)

Erä/muuttuja	2014–2018	
	Perus	Hidas
BKT:n määrä	1,5	0,5
BKT:n hinta	1,8	1,6
BKT:n arvo	3,3	2,1
Kuluttajahinnat	1,8	1,6
Ansiotaso	2,0	1,6
Palkkasumma	2,4	1,8
Työlliset	0,2	-0,1
Tuottavuus	0,8	0,6
Työttömyysaste kauden lopussa, %	8,2 (v. 2013)	8,4

\* vuosiksi 2014–2018. Hyväksytty Kuntaliiton hallituksessa 6.2.2014

# Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate eri vaihtoehdoissa, mrd. €



Lähde: Vuodet 2000–2012 Tilastokeskus.  
Vuodet 2013–2018 Kuntaliiton painelaskelma.

# Esitykset kuntatalouden tervehdyttämiseksi: Kuntien vero- ja maksupohjan laajentaminen

- kiinteistöveron tietokannat saatetaan ajan tasalle ja kiinteistöverotuksen kehittämistä jatketaan sen tuoton lisäämiseksi
- osa pääomaverojen tuotosta ohjataan kunnille erikseen selvitettävällä tavalla
- kuntien liikenteen vastuista, kustannuksista sekä liikenneverojen kohdentumisesta osittain kunnille käynnistetään selvitys
- kuntaveroista tehtävät vähennykset kompensoidaan kunnille ensisijaisesti verojärjestelmän sisällä valtion veroista
- yhteisöveron kuntien jako-osuus tulee säilyttää vuoden 2015 jälkeenkin vähintään nykyisellä tasolla
- kuntien liikkumavaraa maksujen määräytymisessä tulee kasvattaa ja maksujen reaalin tuottotaso on säilytettävä vähintään nykyisellään

# Valtionosuusjärjestelmä ja sen uudistaminen

- valtionosuusjärjestelmän uudistuksessa tulee edetä oikeudenmukaisempaan, läpinäkyvämpään ja kuntaliitosneutraaliin järjestelmään, jossa on nykyjärjestelmään verrattuna vähemmän valtionosuuskriteereitä ja jotka aidosti ottavat kuntien kustannuserot huomioon varmistuen samalla rahoitusperiaatteen toteutumisen
- valtionosuusjärjestelmän on turvattava jatkossakin kunnallisten palvelujen järjestäminen tehokkaasti koko maassa kohtuullisella vero- ja maksurasituksella
- valtionosuusjärjestelmän valtionosuuksien tasauksessa käytettävän veropohjan on oltava mahdollisimman laaja
- ammattikorkeakoulu-uudistuksessa kuntien rahoitusosuuden poisto on rahoitettava kokonaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia alentamalla

# Valtionosuusjärjestelmä ja sen uudistaminen

- harkinnanvarainen valtionosuuden korotus (entinen harkinnanvarainen rahoitusavustus) on pidettävä jatkossakin osana järjestelmää (**hallitus poisti**). Sen painoarvoa tulee lisätä eikä vähentää eikä lisäystä tule rahoittaa muiden kuntien valtionosuuksia vastaavasti alentamalla. Rakennemuutospaikkakuntien kuntapalvelujen rahoitusongelmiin sekä pahimmista kosteusvauriorakennuksista kärsivien kuntien talousongelmiin on kehitettävä erillisratkaisut
- valtionosuusjärjestelmän uudistamisen jatkotyö on käynnistettävä, jotta uuden järjestelmän perusteet ja toimivuus voidaan varmistaa. Samalla tulee käynnistää uutta tutkimusta uudistustyön tueksi
- uudistusta jatkettaessa valtionosuusjärjestelmän hallinto on yhtenäistettävä niin, että kaikki tehtäväalueet, myös toisen asteen koulutus ikäluokkapohjalta, on koottu yhteen

# Investoinnit ja rahoituksen hallinta

- suhdannepoliittisesti tärkeiden kuntainvestointien valtion tukea on jatkettava
- investointien vaihtoehtoisia toteutus- ja rahoitustapoja on kehitettävä sekä selvitettävä uusien osapuolien saamista mukaan taloudellisen toimeliaisuuden edistämiseksi. Samalla on tehostettava kuntien pitkäjänteistä kiinteistöstrategiaa
- valtion ja kuntien pitkäjänteinen infrainvestointien rahoitus on turvattava. Yhtenä vaihtoehtona on syytä selvittää Infra Oy:n perustaminen
- kuntien investoinnit ovat tärkeitä niin alueen talous- ja työllisyyskehitykselle kuin korjausvelan hallitsemiselle. Jos kunnan velka uhkaa liian nopeasti talouden kantokykyyn nähden, myös investointeja on tarkasteltava kriittisesti

# Kuntien toiminta, kunta-valtiosuhteen kehittäminen

- hallituksen rakennepoliittinen ohjelma kuntien tehtäviä ja velvoitteita vähentämällä on toteutettava niin, että kuntatalous vahvistuu päätetyn mukaisesti miljardilla eurolla vuoteen 2017 mennessä
- arvioidaan uudelleen vielä toteutumattomat, mutta jo päätetyt tehtävät ja velvoitteet, erityisesti työmarkkinatuen rahoitusvastuun siirto kunnille
- rahoitusperiaatetta on noudatettava ja sen seurantajärjestelmiä kehitettävä
- siirrytään hallitusti uuteen kuntatalouden ohjausjärjestelmään (Kuntatalousohjelma) vuonna 2015
- jatketaan ja tehostetaan harmaan talouden torjuntaa

# Kuntien toiminta, kunta-valtiosuhteen kehittäminen

- kunnat jatkavat ja tehostavat tuottavuuden parantamistoimenpiteitä sekä edesauttavat työurien pidentämistä
- kunnat jatkavat aktiivisesti kuntarakenteeseen ja palveluiden järjestämiseen liittyviä rakenteellisia uudistuksia vapaaehtoiselta pohjalta toimintaympäristön muutosten haasteiden hallitsemiseksi yhteistyössä erityisesti valtiovallan kanssa
- kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseen liittyvissä kuntakokeiluissa on aidosti edistettävä ja toteutettava kuntien liikkumavaran ja päätösvallan lisääminen
- kuntien tehtäviä ei lisätä eikä nykyisiä laajenneta. Tehtävät saatetaan vastaamaan kuntien rahoitusmahdollisuuksia



# Isoit uudistukset meneillään, mitä toteutuu?

1 (2)

- Hallitus- ja oppositiopuolueiden 23.3. Sote-linjaus merkittävä: 5 sote-alueen järjestämisvastuu, kunnille toteutusvastuu, rahoitus kunnilta ja valtionosuudet kunnille. Erittäin paljon auki olevia asioita. Aikataulu äärimmäisen tiukka: kesäkuussa lausuntokierrokselle, lakiesitys eduskunnalle syksyllä, voimaan 1.1.2017.
- Kuntarakennelain muutos = ns. pakkolaki sisältää ongelmia perustuslain näkökulmasta. Jos laki ylipäätään säädetään, ei sitä ehditä käyttää tällä eduskuntavaalikaudella
- Kovin monta kuntaliitosta ei ole odotettavissa lähiaikoina.
- Vos-uudistus lausuntokierros päättyi 4.4. Ikärakenteen/sairastavuuden muutos sekä tasaus suurimmat muutokset. Ongelma toteuttaa uudistus samaan aikaan suurten valtionosuusleikkausten kanssa.

# Keskeiset sote-kysymykset

- Aikataulu
- Hallinnon järjestäminen ja kuntien rooli päätöksenteossa
- Järjestäminen / tuottaminen
- Rahoitus
- Hankinta/kilpailulainsäädäntö
  - » Hankintalainsäädännön uudistus valmistelussa (direktiivi voimaan keväällä)
- Henkilöstön asema
- Kiinteistöt

# Valtionosuusuudistus:

## Esityksen vaikutus kuntien valtionosuuteen vuoden 2014 tasossa Pohjois-Karjalan kunnissa

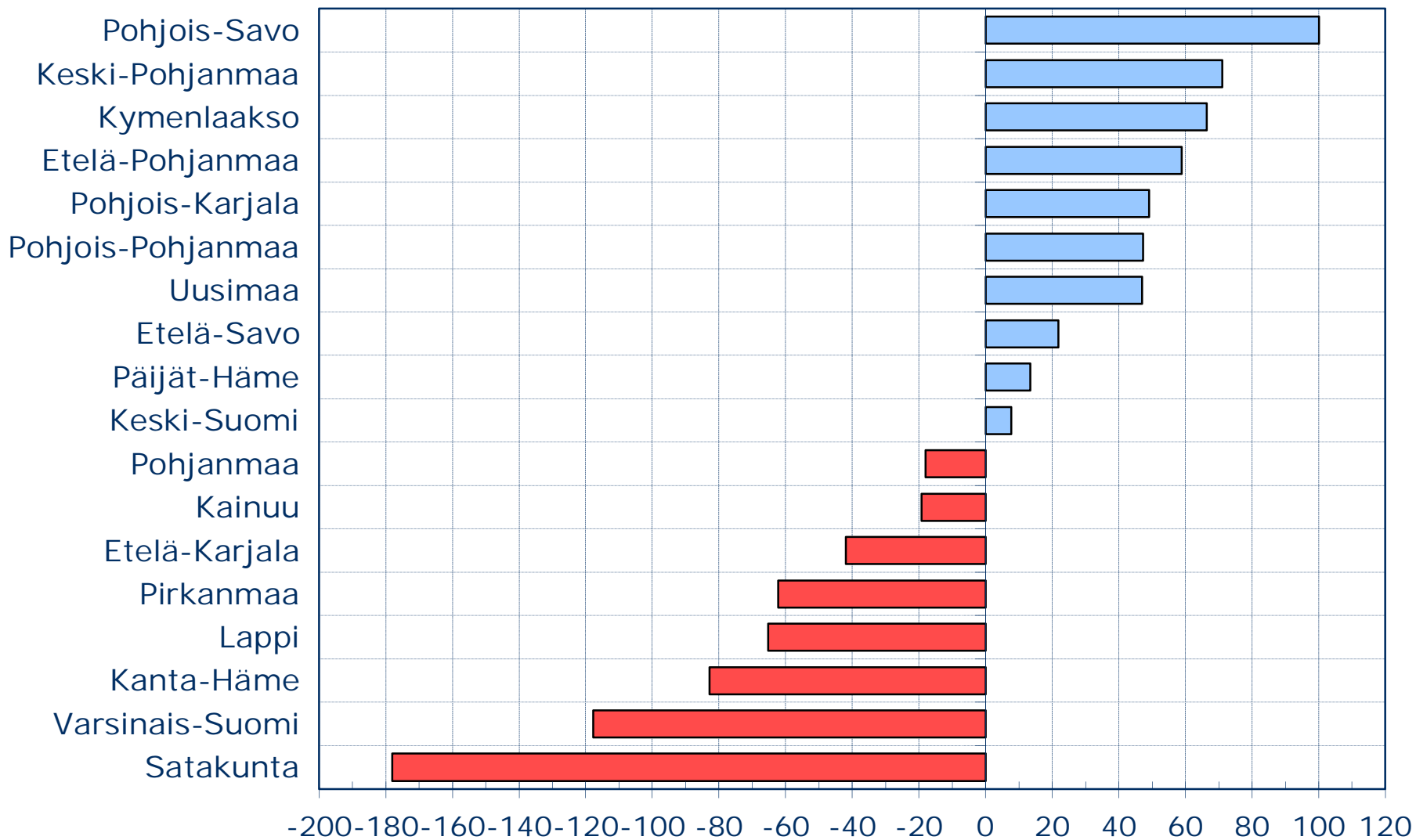
Lähde: VM/KAO 4.2.2014

Kunta	Asukas- luku 31.12. 2012	Valtionosuudet yhteensä 2014		Esityksen vaikutus valtionosuuksiin yhteensä		
		Nykyinen järjes- telmä €/as.	Uusi järjes- telmä €/as.	€/as.	1 000 €	Laskenn. vaikutus tulovero- prosenttiin %-yks.
Koko maa	5 398 173	1 592	1 591	-0	-995	0,0
Pohjois-Karjala	165 754	2 470	2 519	49	8 125	-0,4
Tohmajärvi	4 897	3 113	3 306	193	944	-1,7
Nurmes	8 308	3 420	3 579	159	1 318	-1,4
Joensuu	74 168	1 792	1 903	111	8 254	-0,8
Kontiolahti	14 245	1 733	1 809	77	1 091	-0,6
Liperi	12 397	2 340	2 406	66	820	-0,5
Outokumpu	7 343	2 874	2 888	14	104	-0,1
Juuka	5 324	4 015	3 984	-31	-163	0,3
Kitee	11 341	3 307	3 233	-74	-835	0,6
Valtimo	2 421	4 085	3 987	-99	-239	0,9
Rääkkylä	2 490	4 028	3 930	-99	-246	1,0
Lieksa	12 399	3 251	3 138	-113	-1 398	0,9
Ilomantsi	5 693	4 014	3 897	-116	-662	1,0
Polvijärvi	4 728	3 418	3 235	-183	-865	1,8

# Valtionosuusuudistus (lausunnolla ollut luonnos): Esityksen vaikutus kuntien valtionosuuteen vuoden 2014 tasossa kuntakoon mukaan

Kunnan asukasluku	Valtionosuuksien muutos nyky- / uusijärjestelmä, €/asukas			Esityksen vaikutus valtionosuuksiin yhteensä		
	Laskenn. kustann. ja omarahoitus- osuuden erotus	Lisäosat (+ yleinen valt.os. nykyjärj.)	Verotuloihin perustuva valtionos. tasaus	€/as.	1 000 €	Laskenn. vaikutus tulovero- prosenttiin %/yks.
Alle 2000 as.	-292	25	65	-201	-9 331	1,8
2001-6000 as.	-218	43	89	-85	-37 866	0,7
6001-10000 as.	-210	3	116	-91	-39 388	0,7
10001-20000 as.	-149	-12	138	-24	-15 421	0,2
20001-40000 as.	-134	-7	154	12	10 307	-0,1
40001-100000 as.	-137	-17	165	11	10 976	-0,1
Yli 100000 as.	-88	4	124	40	79 729	-0,2
<b>Yhteensä</b>	<b>-134</b>	<b>-0</b>	<b>134</b>	<b>-0</b>	<b>-995</b>	<b>0,0</b>

# Valtionosuusuudistus: Esityksen vaikutus kuntien valtionosuuteen vuoden 2014 tasossa maakunnittain, €/as.



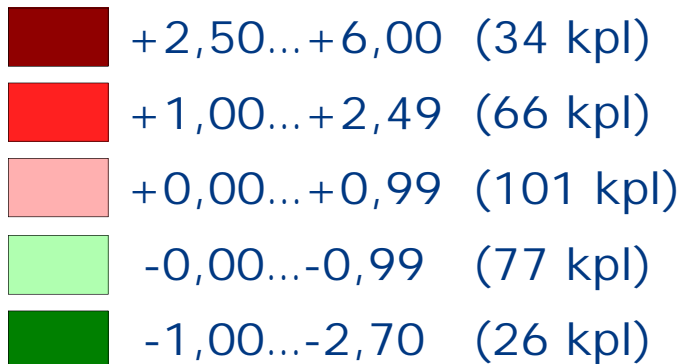
# Valtionosuusuudistus: Muutoksen laskennallinen vaikutus kunnan tuloveroprosenttiin

Lähde: VM/Kunta- ja aluehallinto-osasto 4.2.2014

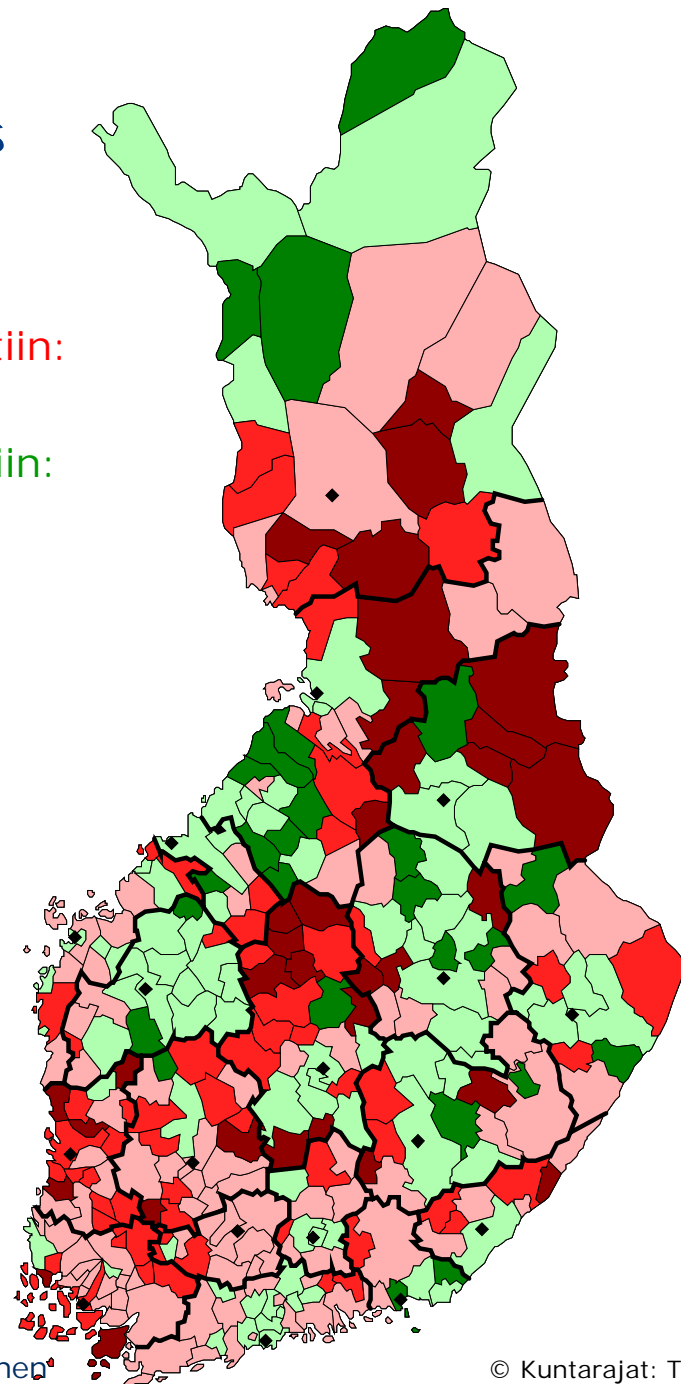
Suurin laskennallinen vaikutus tuloveroprosenttiin:  
Kivijärvi +6,0 prosenttiyksikköä

Pienin laskennallinen vaikutus tuloveroprosenttiin:  
Evijärvi -2,7 prosenttiyksikköä

Laskennallinen vaikutus tulo-  
veroprosenttiin, %-yksikköä:



 Maakuntakeskus



# Isoit uudistukset meneillään, mitä toteutuu?

(2/2)

- Kuntalain kokonaisuudistus on merkittävä muutos. Etenee kutakuinkin aikataulussa, valmistelu jaostoissa haaste kokonaisuudelle
- Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisellä menojen 1 mrd. € vähennys vuonna 2017 on välttämätöntä toteuttaa – samanaikaisesti kunnille tulossa uusia tehtäviä ja velvoitteita yli 300 milj. € vuosina 2014 ja 2015. Merkittävin työmarkkinatukiudistus 1.1.2015 (150 m€)
- Kuntien tehtävien ja velvoitteiden purkukokeilut – saatava olennaisia tuloksellisuuden lisäyksiä aikaan – kuntien esitykset 31.1. mennessä. Mukana ei kelpoisuusehtoja, ryhmäkokoja eikä määräaikoja => olisi välttämätöntä saada mukaan!
- Kehysriihessä tehdyt ratkaisut oikeansuuntaisia mm. veroratkaisut ja leikkausten kohdennus pääasiassa valtion menoihin, mutta alimitoitettut kustannusarviot (esim. oppivelvollisuuden jatko KL 100m€/OKM 15m€) huolestuttavia. Mistä lisää kilpailukykyä ja työllisyyttä jäi auki.



*Kuntien talouden kohentaminen lähivuosina jää liiaksi veronkorotusten varaan.*

# Pelkkä säästäminen ei auta – Elinvoimapolitiikasta huolehdittava!

- Saavutettavuuden varmistaminen ja sen jatkuva kehittäminen
- Tonttitarjonta, liikennematkaiset, sujuva kaavoitus, kunnan rooli kiinteistömarkkinoilla, kaupunkikeskustojen elävöittäminen, vajaakäyttöisten tilojen uusiokäyttö
- Houkutteleva kunta: avoimuus ottaa vastaan uusia asukkaita erit. ulkomaalaisia, suvaitsevuuksien edistäminen, segregaaation torjunta, opiskelijakaupunkikonseptin luominen, matkailun edistäminen kasvualana ja vetovoiman mittarina, kulttuurin monipuolinen edistäminen, kuntalaisten aktivointi esim. kunnanosatapahtumat
- Osaava työvoima: koulutus, houkuttelevuus, ulkomaalaisille suunnatut palvelut/työperäinen maahanmuutto
- Yritysten innovaatio- ja uusiutumiskyvyn tukeminen mm. yliopistojen edellytysten kehittäminen, alueen yritystoiminnan avainklustereiden ja uusien kasvualojen kehitysohjelmat keskeisiä
- Hankinnat yritystoiminnan vipuna
- Kuntakonsernin kaikki osat elinvoimaa edistämään
- Yrittäjyyden edistäminen



# Kiitos mielenkiinnosta!

timo.kietavainen@kuntaliitto.fi

Lisäinfoa kunnista ja Kuntaliitosta:  
[www.kunnat.net](http://www.kunnat.net)

